

05 dec 2018 -16:00

Vernieuwde en uitgebreide Afrikamuseum in Tervuren opent zijn deuren op 9 december 2018

De totaalrenovatie van het Afrikamuseum (Koninklijk Museum voor Midden-Afrika) is een feit. De Regie der Gebouwen trad op als bouwheer van dit uniek renovatie- en uitbreidingsproject. Na 5 jaren van hard labeur kan het publiek op zondag 9 december 2018 het Afrikamuseum in Tervuren (her)ontdekken.

Waarom moest het museum gerenoveerd worden?

Het museumgebouw dateert van 1910. Het ademde een unieke charme uit maar was niet meer aangepast aan de noden van een modern museum. De permanente tentoonstelling was sterk verouderd en slechts een fractie van de collecties werd getoond. Ook op bouwtechnisch en op vlak van infrastructuur en technieken (veiligheid, klimaat, verlichting, luchtvochtigheid, conservatie) moest worden ingegrepen.

Het uitgangspunt was het museumgebouw te restaureren en te renoveren, een apart onthaalpaviljoen te bouwen en de twee ondergronds met elkaar te verbinden.

De Regie der Gebouwen trad op als bouwheer en leidde onder andere alle administratieve procedures om het multidisciplinaire studieteam en de aannemer aan te stellen.

De multidisciplinaire tijdelijke vereniging Beel-Origin-Kortekaas-Desvigne-Arup-RCR-Daidalos-B-B werd als studieteam gekozen en de n.v. Denys trad op als aannemer.

Dankzij de realisatie van dit project beschikt het museum voortaan over zo'n 11.000 m² tentoonstellings- en circulatieruimte.

Het onthaalpaviljoen

De onthaalfunctie, de lockers, de museumshop, de cafetaria werden uit het museumgebouw gehaald zodat het museumgebouw voor 100% gebruikt wordt voor de permanente tentoonstelling.

Het onthaalpaviljoen is geïntegreerd in de groene omgeving. De lichte bouwstructuur en glazen vliesgevel benadrukken het respect voor de natuur en de omliggende historische gebouwen. Het restaurant/brasserie op de eerste verdieping biedt een spectaculair zicht op het omliggende park, de in 2016 gerenoveerde fonteinvijver en het gerestaureerde museumgebouw. De witte podia tussen het onthaalpaviljoen en het museumgebouw dienen als platform om bijvoorbeeld muziek in open lucht te spelen.

Via een brede imposante trap in wit zichtbeton daalt de bezoeker naar de ondergrondse verdiepingen. Het daglicht straalt via de verdiepte 'Engelse' koer in de lager gelegen niveaus. Alle niveaus zijn toegankelijk voor personen met beperkte mobiliteit. Er is ook een refter voor schoolgroepen.

De ondergrondse tentoonstellingsgalerij/verbinding

De ondergrondse verbinding is 100 meter lang. Dit is de belangrijkste passage en zowel de in- als de uitgang voor de bezoekers.

Het verbindt het onthaalpaviljoen met het historisch museumgebouw. In de galerij is er één uitzonderlijke grote ruimte die dankzij een pivoterende wand (13 x 5 meter) in 1 of 2 stukken kan worden opgedeeld. Zo kan een zaal gecreëerd worden van 300 m² en 600 m². Daarnaast is er nog een flexibele ruimte die omgevormd kan worden tot auditorium of bijkomende tentoonstellingszaal.

De ondergrondse galerij is vergelijkbaar met een grote white box. Het minimalistisch ontwerp en de bewuste keuze voor wit voor zowel plafond, muur als gepolijste betonvloer creëert een unieke sfeer.

In de ondergrondse verbinding ontdekt u de prauw (22,5 meter en 3.500 kg) die reeds in februari 2016 werd binnengebracht omdat het daarna niet meer mogelijk was (geen voldoende toegangsopening meer).

Eén van de meest delicate opdracht was het doorboren van de fundering van het museumgebouw zodat de ondergrondse galerij en het museumgebouw met elkaar werden verbonden.

Het museumgebouw

Het museumgebouw en de directe omgeving zijn sinds februari 1978 beschermd als monument en landschap. Het interieur van het gelijkvloers is ook beschermd, met inbegrip van het originele meubilair.

De imposante paleisarchitectuur is respectvol behandeld en werd zoveel mogelijk tot haar oorspronkelijke toestand terug gebracht. De zichtassen zijn opnieuw vrijgemaakt en door het terug openmaken van de ramen wordt de beleving van het park van binnenuit versterkt.

De gevels van het museumgebouw zijn gereinigd en gerestaureerd. De lichtstraten in de zinken daken zijn vernieuwd en voorzien van zonwering. Het dak is geïsoleerd en kreeg een nieuwe dakbedekking in zink of met leien. Het houten buitenschrijnwerk werd gedecapeerd, gerestaureerd en in de oorspronkelijke kleur geschilderd.

De ramen zijn ont dubbeld waarbij stalen achterzetramen en achterzetdeuren werden geplaatst. Dit verbeterd in hoge mate de isolatiekwaliteit. Tussen de oude en nieuwe ramen zijn 2 doeken geplaatst: één doek dient als zonwering en een tweede doek is een UV filter. Naargelang de weersomstandigheden kunnen er geen, 1 of 2 doeken naar beneden gelaten worden om de omstandigheden voor de objecten te optimaliseren.

Het originele parket is opgeschuurd en geboend. De muurschilderingen en muurkaarten (Belgisch Congo) zijn gereinigd en waar nodig gerestaureerd. De oorspronkelijke sjabloonschildering in een parketzaal werd voor een stukje vrijgelegd en via de zeefdruktechniek gereconstrueerd in de volledige zaal.

Vloeren werden uitgetrokken voor het aanleggen van hellende vlakken voor personen met beperkte mobiliteit. Marmeren vloeren en wanden zijn gerestaureerd.

De geklasseerde vitrinekasten zijn ter plaatse gerestaureerd. In de marmerzalen werden ze op een technische sokkel geplaatst zodat de modernste technieken (elektriciteit, multimedia, klimaatregeling) konden worden geïntegreerd. De verlichting is in de bovensokkel geplaatst. De vitrines zijn aangevuld met

nieuwe vitrines waardoor een hedendaags modulair systeem wordt bekomen.

Een van de meest spectaculaire interventie in het museumgebouw is het deels uitdiepen van de binnenkoer. Hierdoor stroomt meer licht in de kelderverdieping waarlangs de bezoeker het museumgebouw betreedt.

De globale investeringskost voor de bouw, de honoraria en de financiering bedraagt ca. 66,5 miljoen euro.

Technische fiche

Eigenaar: Belgische staat

Opdrachtgever/bouwheer: Regie der Gebouwen

Gebruiker: Koninklijk Museum voor Midden-Afrika

Multidisciplinair studieteam: tijdelijke vereniging Stephane Beel Architecten + Origin Architecture and Engineering + Niek Kortekaas + Michel Desvigne + Arup NL + Bureau Bouwtechniek + RCR + Daidalos

Aannemer: NV Denys (Wondelgem)

Duur van de werken: ca. 5 jaar

Beschikbare ruimte: ca. 11.000 m² (24 zalen en circulatieruimtes)

Globale investeringskost (bouw, honoraria en financiering): 66,5 miljoen euro